Ítróttur - beint nú! í blaðnum í dag

Dimmalætting

NR. 86 • Týsdagur 13. juni 1995 • 118. árgangur • Tlf. 11212 • Fax. 10941

7 kr.

Nógv rumbul hevur staðist av loyvinum, sum eingilska stjórnin hevur givið Shell at søkkja oljuboripall teirra »The Brent Spar« í Norðsjónum. *Mynd: Reuters*

Rumbul um søkking av boripalli

»The Brent Spar« hjá Shell fer fram við Føroyum sunnanfyri um 5 ella 7 dagar.

BEATE L. JENSEN

Í løtuni eru sleipibátar á veg út í Norðsjógvinum við oljuboripallinum *The Brent Spar* hjá oljufyritøkuni Shell uppá sleip.

Hin seinasta av teimum seksd sterku ketunum, sum hava hildið oljuboripallin uppá pláss, var kvett av við eini spreinging sunnudagin, nú er pallurin á veg norður-eftir.

Ferðin er ikki nógv, bert 0,4 fjórðingar um tíman.

Shell hevur fingið loyvi frá eingilsku stjórnini at søkkja mannleysa boripallin í Norðsjónum, vestanfyri Hebridurnar.

Í farnu viku var ein ráðharrafundur millum ráðharrarnar, ið umboða londini framvið Norðsjónum. Fríggjadagin undirskrivaðu teir eina felags avtalu, sum sigur, at allar olju- og gass-installatiónir skulu tileinkisgerast uppi landi. Sama dag, sum hetta var undirskrivað, fóru Shell undir seinastu fyrireikingarnar at sleipa boripallin langt út á hav.

Á ráðharrafundinum var harðliga funnist at eingilska ráðharranum, at hann hevði verið við til at geva Shell loyvi at søkkja oljuboripallin.

– Tað er skilligt, at Shell als ikki hevur nakra sum helst virðing fyri umhvørvinum í Norðsjónum. Felagið hevur gjørt av at brúka havið sum bukkwald við fullari undirtøku frá eingilsku stjórnini, sigur Mary Morrison frá Greenpeace.

– Við hesi gerð teirra, hava bæði Shell og eingilska stjórnin víst teirra vánaliga umhvørvis-trúvirði.

Greenpeace-skipið *Moby Dick* var á leiðini, tá ketuspreingingarnar vóru framdar.

Nú hevur Greenpeace leigað hetlendska skipið *The Altair*, sum fór úr Lerwick sunnukvøldið við kós móti *The Brent Spar*.

Skipið skal fylgja við oljuboripallinum allan vegn líka til hann verður søktur.

Skipafylgið fer framvið Føroyum sunnanfyri komandi vikuskifti, upplýsir Greenpeace.

Rotanonsóttreinsanin í Suðuroy:

Porkeningar eiga mesta økið men eru ikki eftirspurdir

Porkeris bygdarráð sent landsstýrinum mótmælisskriv um hesa mannagongd og biðja um at ætlaða sóttreinsanin verður steðgað inntil eisini Porkeris bygdarráð er eftirspurt og sum umhvørvismyndugleiki hevur havt møguleika at taka støðu í málinum

PÓL Á KLETTI

Í blaðnum hósdagin søgdu vit frá ætlanini hjá landsdjóralæknanum at reinsa áir og vøtn í Hovsdali við rotanon, at og at Hovs kommuna sum lokalur umhvørvismyndugleiki hevði góðkent hana.

Landsdjóralæknin hevur biðið landsstýrið um loyvi at sóttreinsa økið tí at fiskasjúkurnar BKD og Furunkulosa vóru staðfestar í alifiski í áum og vøtnum har.

Men nú er komið fram, at Hovs kommuna bert partvís er lokalur umhvørismyndugleiki og hevur tí ikki allan rættin at geva heimild. Ein stóran part av økinum eigur Porkeris kommuna.

Sigmundur Olsen, formaður í Porkeris bygdarráði, sigur, at at teir als ikki eru eftirspurdir.

– Vit hava sent landsstýrinum mótmælisskriv um hesa mannagongd og biðja um at ætlaða sóttreinsanin verður steðgað inntil eisini Porkeris bygdarráð er eftirspurt og sum umhvørvismyndugleiki hevur havt møguleika at taka støðu í málinum, sigur Sigmundur Olsen.

Hann sigur, at kommunan hevur havt samband við Heilsufrøðiligu Starvsstovuna, men hon er bert eftirlitsmyndugleiki og kann einki gera við málið.

– Men Heri Hjelm, sum umboðar Pf. Hovsá í hesum máli, sigur seg hava fingið góðkenning, sum er treytað av, at hann m.a. spyr Hovs kommunu um loyvi. Ikki eitt orð verður talað um Porkeris kommunu, sigur Sigmundur Olsen, sum heldur onkran siga ósatt bert fyri at skunda málið igjøgnum.

Yasser Arafat í Egyptalandi

PLO-leiðarin Yasser Arafat var á stuttari vitjan í Kairo í gjár.

Á ferðini hevði Yasser Arafat fund við egyptiska forsetan Hosni Mubarak um friðartilgongdina í Miðeystri. Tosað varð um, hvussu næsta stigið í friðaravtaluni millum PLO og Ísrael kann setast í verk.

– Nógv kom burtur úr fundinum við Hosni Mubarak. Men langt er framvegis millum okkum og ísraelsmenn, segði Yasser Arafat, tá hann kom aftur til Gaza í gjár.

Yasser Arafat og egyptiski forsetin Hosni Mubarak høvdu fund í Kairo í gjár

Í BLAÐNUM Í DAG

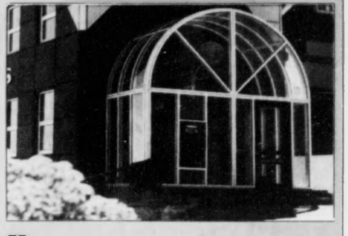

Karmur um ferðavinnuna

Fríggjadagin var samkoma fyri innbodnum í gamla Sjóvinnubankanum á Kongabrúnni, har Ferðaráð Føroya og Aldan eru flutt inn. Ferðavinnan er í eini menning, og í nýggjum húsakarmum verður høgligari hjá henni at virka.

Stórur oyggjaleikadansur á jóansøku

Fríggjadagin 23. juni skipar oyggjaleikanevndin fyri stórum dansi í ítróttahøllini á Hálsi í Havn við nøkrum av best umtóktu orkestrunum í Føroyum. Avlopið av tiltakinum skal fíggja føroysku luttøkuna í oyggjaleikunum.

Flogskiparar hjá SAS í verkfalli

Eingi flogfør hjá skandinaviska flogfelagnum SAS vóru í flúgving í gjár. Flogskipararnir fóru í 24 tíma verkfall á midnátt sunnukvøldið eftir at lønarsamráðingarnar millum leiðsluna og felagið hjá flogskiparunum slitnaðu.

Gassálop í Japan aftur kannað

UTTANLANDS: Japanska løgverjan er farin undir umfatandi kanningar av einari gassatsókn, sum kravdi sjey mannalív í fjør. Dómadagssektin, sum er ákærd fyri nervagassálopið í Tokyo í mars, verður eisini sett í samband við atsóknina í fjør.

Arbeiðsloysið í ES óbroytt

UTTANLANDS: 18,2 milliónir fólk í ES-londum vóru arbeiðsleys í apríl mánað. Arbeiðsloysið er 11 prosent, og tað er tað sama sum tríggjar teir fyrstu mánaðirnar í ár. Samanborið við apríl í fjør er arbeiðsloysið minkað 0,4 prosent.

TB strítt seg í oddin

Tvøråmenn hava bart seg fram á næstfremsta plássið í fótbóltskappingini. Hetta hendi aftan á 1-0 sigurin móti GÍ sunnudagin. HB liggur framvegis á odda, B36 vann aftur hesaferð, FS Vágar fekk 1 stig móti KÍ og B71 vann 2-1 á B68.

Ein tjóð, sum livir hundrað prosent av fiskivinnu, kann ikki hava skipini liggjandi

– Tí er umráðandi at fáa eina nýggja skipan ístaðin fyri verandi kvotaskipan sum skjótast – sum danir og føroyingar samdust um í seinastu avtalu, sigur Edmund Joensen, løgmaður

PÓL Á KLETTI

Edmund Joensen

Ein embætismannanevnd úr landsstýrinum fór í gjár á fund við danska embætismannanevnd um kvotaspurningin eftir at landsstýrið og tingið beint fyri hvítusunnu tóku avgerð um at hækka kvotuna 5.500 tons – 4.000 tons av toski og 1.500 tons av hýsu – so fiskiførini kundu fara út aftur og ikki liggja til nýtt kvotuár byrjar aftur.

Undir viðgerð av kvotamálinum í tinginum fekk landsstýrið áheitan frá donsku stjórnini um at embætisfólkini hjá báðum pørtum talaðu saman. Og tann fundurin var í gjár. Leiðari í føroysku embætismannanevndini er Finn Normann Christensen, sum júst hevur tikið við sum fyrisitingarstjóri í landsstýrinum.

Í brævinum til landsstýrið fyri hvítusunnu segði danska stjórnin seg ivast, um grundarlag var fyri hækkingunum av kvotunum samsvarandi teirri verandi avtaluni millum landsstýrið og stjórnina.

Edmund Joensen løgmaður hevur verið lagdur undir at hava fjalt upplýsingar, sum kundu fingið týdning fyri viðgerðina av kvotamálinum, tá hann ikki kunngjørdi brævið frá donsku stjórnini. Og Anfinn Kallsberg, formaður í Fólkafokkinum, hevur ført fram, at hetta átti at fingið fylgjur fyri løgmann.

– Allur flotin lá. Og tað er álvarsmál. Tað ber ikki til hjá eini tjóð, sum livir næstan 100% av fiskivinnu, at øll skipini liggja. Tað er ikki bara fiskivinnan í sjálvum sær, sum steðgar upp, men eisini øll tann vinna, sum liggur upp at henni – øll tænastuvinnan. Fyri at fáa eina loysn á hesum trupulleika, fór eg sjálvur at hitta forsætisráðharran. Eg gjørdi honum púra greitt, at hetta hastaði, men at vit tó fóru at bíða til úrslitið frá ICES-fundinum fyrilá tann 25. mai, men teir gera ikki alt líðugt eftir einum degi, so vit høvdu »hugt teimum í kortini« fyri at fáa røttu tølini at byggja á. Forsætisráðharrin fekk eisini greitt at vita, at tingið fór heim ásettan dag, 1. juni, so talan var bara um ta einu vikuna at viðgera málið. Vit høvdu samband við embætismenninar í donsku stjórnini, sum hvøvdu málið um hendi, hvønn dag fyri at fáa eitt tilmæli áðrenn tingið fór undir viðgerðina. Men tað fingu vit so ikki – og so fóru vit undir at avgreiða málið. Og so hendir tað, at tingið undir 2. viðgerð fær tað einkisigandi brævið, sum vit mettu kundi ikki brúkast til nakað. Og brøv frá forsætiráðnum verða ikki løgd fyri tingið í tíð og ótíð. Tað eru undantøkini, at tað hendir, sigur Edmund Joensen.

Fundurin í Keypmannahavn í gjár var so ein uppfylging av tí, sum hent var frammanundan.

Vinnufeløgini hava boðið sær til at veita landsstýrinum ein dugna í sambandi við aðra skipan enn verandi kvotaskipan. Ivan Johannesen landsstýrismaður hevur tikið væl ímóti hesum tilboði, sum eisini samsvarar við málsetning samgongunnar í samgonguskjalinum at taka vinnuna upp á ráð.

– Kvotaskipanin er meira og minni trýst inn á okkum. Øll ynskja at koma við einum alternativi, sum er betri. Og tað stendur eisini beinleiðis í seinastu avtalu millum ríkisstjórnina og landsstýrið, at virkast skal fyri eini nýggjari skipan, sigur Edmund Joensen.